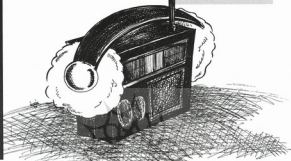

رادیو امیر،
کارکردهای ویژه و جدید

رادیو امیر

درباره تأسیس یک شبکه جدید رادیویی

● کیومرث کلهر

علی‌رغم تجارب و تحصیلاتم در زمینه ارتباطات و کارشناسی آموزشی و تهیه‌کنندگی، اقبال این را نداشته‌ام که بر کارکردهای رسانه فراگیری مثل رادیو طی سالیان خدمت در سازمان متمدن به‌سازمان متمدن باشم. معذرت‌خواه دلیل ارادت و عادتش که به بهره‌گیری از این رسانه داشته‌ام نقطه‌نظرات پرانگدای در زمینه بهره‌گیری کامل‌تر از پتانسیل‌های رادیو و تحولات فعلی و آتی به نظر می‌رسیده است. بدون شک این طرح‌ها و نوشته‌ها دانش‌اندک و سطحی‌مرا در مورد این رسانه باز می‌تابد و اذهان نکته‌سنج و پرنجربه را راضی نخواهد کرد.

پیش‌فرض اصلی من در این طرح این بوده است که ما برای داشتن یک رادیوی مطلوب بایستی اندک‌اندک به سمت کم کردن بار نظارتی بر برنامه‌ها پیش برویم و راه‌هایی پیدا کنیم که ظرفیت‌های استفاده نشده این رسانه آخرین بهره‌برداریمان را بکنیم. قبل از این‌که این رسانه بمیرد! طی سال‌های گذشته در عملکرد رسانه‌ای خود دچار نوعی خوش‌بینی شده‌ایم. همانند آشنیهایی شده‌ایم که غذائی را که خودمان پخته‌ایم نمی‌پسندیم و خطوطی در برنامه‌سازی رسم کرده‌ایم که امروز نمی‌توانیم بر آنان فائق آئیم یا از آنها عبور کنیم. در این شرایط حقیقی به‌عنوان کسی که سالیان خدمات رسمی خود را در سازمان متبوعش به پایان رسانیده‌ام و قصد این را داشته‌ام که کمی جسورتر و فارغ‌البال‌تر در مقام قدرشناسی از سازمانی که فرصت رشد و تأمین معیشت به‌من داده است و ایده راه‌اندازی این شبکه را مطرح کنم.

سأمیژه به معنای آمیخته یا ممزوج (فرهنگ عمید) عنوانی است که به‌دروستی بر مضمون و هدف این شبکه رادیویی منطبق است. مقصود آمیختن یا پیوند فرآورده‌های رسانه‌های دیگر است با

بهرامتیاب بیشتر می‌شود. درحال حاضر متناسفانه بسیاری از برنامه‌ها چه در رادیو و چه در تلویزیون دچار بی‌بست و بی‌توصی شده‌اند (برای مثال بحث‌های فلسفی، میزگردهای سیاسی، مسابقات و...) رادیو

خواهد گرفت. این تعطاف با ناپدید باهرج و مرج بر شیوه بخش‌نشایه گرفت. تلاش اکیه بر این است که برنامه به‌هیچ‌وجه در قالب‌های روزانه و هفتگی خود متحد نشود. برای اعلام زمان شرعی و اذان نیازی نیست که از نیم ساعت قبل خیز برداریم و با تمهیدات مختلف به دامن سرود و موسیقی کلاسیک پناه ببریم و با یک حرکت تدریجی به استقبال اذان برویم. این کار را با یک کات در میان برنامه و سپس ادامه برنامه پس از اذان هم می‌توانیم اجرا کنیم. رادیو آمیژه هرگز تسلیم کلیشه‌ها در تولید و بخش نخواهد شد. مفید و مؤثر عمل می‌کند و به‌سلیقه‌ها و عادات از قبل طراخی شده و شکل گرفته در پراونیک رسانه‌های موجود نین نمی‌دهد. این رادیو تا حد زیادی تلاش دارد با سلیقه‌های متنوع مخاطبان متنوع هماهنگ باشد. در بافت برنامه‌های خود از توجه به مخاطبان تخصصی غافل نیست. حرکت و جهت اصلی کار خود را منوجه تمیضات و خواسته‌های مخاطبانی می‌کند که در طبقه فرهنگی جدید کشور می‌توان آنان را تشخیص داد. کشوری با داشتن بیست میلیون دانش‌آموز و سه میلیون معلم و مدرس دانشگاهی درصداً بالایی از قشرهای تحصیل کرده در درون نیروی کار فعال که

رسانه رادیو. در این صورت کلیه برنامه‌ها با متون و یا اطلاعاتی که در رسانه‌های دیگر تولید می‌شود و پتانسیل و تناسب بخش رادیویی داشته باشند می‌تواند در حوزه اعتنای این رادیو قرار گیرد و یک سیستم تعاملی رسانه‌ها در رادیو و فرادین در دیگر رسانه‌ها را به وجود آورد. مانند تعامل بین رادیو با رسانه‌هایی مانند تلویزیون، فیلم و ویدئو، موسیقی، کتاب، روزنامه و مجله، وب و سیمیناره.

اصول تولید و بخش برنامه‌ها در رادیو آمیژه

تکرار در زمینه تکرار برنامه می‌توان گفت که رادیو آمیژه به دلیل بهره‌گیری مجدد از کلیه ساخته‌های کلیه رادیویی و منابع آرشیوی، امکان تکرار این برنامه‌ها را فراهم می‌کند. حتی برخی تولیدات تلویزیونی که فرمت رادیویی دارند در جدول برنامه‌های تکراری رادیو آمیژه می‌توانند قرار گیرند. این امر فرصت این را فراهم می‌کند تا اعتبار برنامه‌های با کیفیت را به بیش از یک بویوت بخش ارتقا دهیم و از این لحاظ تهیه‌کنندگانی که با احساس مسئولیت و اعمال سلیقه و حس زیبایی‌شناسی رسانه‌ای به تولید برنامه می‌پردازند به بخش مجدد برنامه‌های خود دلگرم و امیدوار باشند.

توع

به‌دلیل بهره‌گیری از تولیدات دیگر رسانه‌ها طمعا تنوع در بافت برنامه‌ها

آمیژه با استفاده از مطالب کتب، مجلات داخلی و خارجی و یا اطلاعات عرضه‌شده در سایر رسانه‌ها می‌تواند در مضامین مورد توجه تنوع ایجاد کند. گاه مراجعه به برنامه‌های رادیویی کشورهای همسایه و بخش برخی برنامه‌های جالب و سرگرم‌کننده آنان می‌تواند در این تنوع بخش مورد توجه قرار گیرد و نا محدودی بار محتوایی و موسیقایی این شبکه را غنا ببخشد.

اقدام و نوگرشی

اقدام و نوگرشی در ساختار فهرست بخش رادیو آمیژه از دیگر تأکیدات این طرح است. اشارات متعدد مجریان ما به

رادیو آمیژه یک رسانه پیوندی (Hybrid) است که اصل مهم

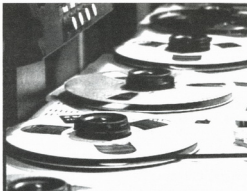
عملکرد آن تناسب گزینیه‌های اقدام و عمل رسانه‌ای با

فضای متعالی ارزشی کشور است.

گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

به یمن تلاش مسئولان جمهوری اسلامی و اشتیاق خانواده‌ها برای تحصیل به‌وجود آمده‌اند طمعا باید رسانه‌ای با تراز فرهنگی داشته و نگاهی کثرت‌گرا باشد. با بافت متنوع خواست و سلیقه این طبقه فرهنگی جدید داشته باشد و سمت و سوی تخصصی شدن برنامه‌ها را منوجه نیازهای لایه‌های تخصصی این قشر عظیم کند. از آنچه گفته شد می‌توان دریافت که

یکی از اهداف رادیو آمیزه
نوکردن زیرساخت‌های
رسانه‌ای در کشور همزمان
با نوشتن و تغییر ذائقه
تماشا و افکار عمومی جامعه
و پرکردن خلاء
عقب‌ماندگی رسانه از
مردم است.

آمیزه یک رسانه پیوندی (Hybrid) است که اصل مهم عملکرد آن تناسب گزینه‌های اقدام و عمل رسانه‌ای با فضای متعالی ارزشی کشور است. با این قید و تأکید که در آن ارزش‌هایمان را هرگز فدای اطلاع-رسانی نخواهیم کرد. این رادیو در هر لحظه باید بتواند «جوع تصادفی» مخاطبان به برنامه‌ها را که با روشن کردن رادیو تحقق می‌یابد تبدیل به یک تصادف مطروح کند. همان‌گونه که در بالا گفته شد، ضایع رادیو با هر رسانه دیگر و با بهره‌گیری از قالب رسانه‌های دیگر برای عملکردهای مختلف رادیو می‌تواند طیف گسترده‌ای از تصمیمات و اقدامات در مقابل ما قرار دهد. برای حرکت در ردیف‌های عمودی و افقی مشخص شده باند خود را در مقابل این دو سؤال قرار دهیم: رسانه X برای آمیزه چه می‌کند؟ و آمیزه در قالب رسانه X چه می‌تواند بکند؟ پاسخ به این دو سؤال طیف گسترده‌ای از مسائل را برای تصمیم‌گیری در مقابل ما قرار می‌دهد که نتیجه آن تنوع در برنامه‌ها و نوگستری در عملکرد رسانه‌ای رادیو آمیزه است.

در مورد سیستم تعاملی این توضیح شاید ضروری باشد که مثلا کتب چاپ شده را به درون رادیو ببریم و متقابلا مطالب تحقیقی گروه‌های برنامه‌ساز و متن برنامه‌ها را به صورت کتاب درآوریم.

پیش‌فرض این طرح این است که شیوه‌های تولید و پخش رادیو به وضعیتی منجر شده که امروز شادابی، تحرک، تعهد، تنوع و نوآوری در فضای برنامه‌سازی روبه ضعف گذاشته. شبکه‌ها باز عمل نمی‌کنند و فشار سلیقه در پخش و تولید به انجماد برنامه‌ها کمک کرده است. خودسانسوری و تقلیل‌گرایی در توجه به مسائل خرد و کلان‌گرایان تهیه‌کنندگان را گرفته است. مدیر یکی از شبکه‌ها در تحلیل وضعیت موجود می‌گوید: «تغییر سازمان و مدیر رادیو می‌گویند برنامه‌ها باید اجتماعی، انتقادی و ... باشند، اما برنامه‌سازان می‌گویند یا شکری که بر مدیران پخش یا ناظران پخش حاکم است دست ما را بسته، و به نظر من باید تحولی در پخش‌ها صورت بگیرد...» رادیو و تلویزیون علاوه بر محدودیت‌هایی که داریم یک خودسانسوری هم خودمان داریم و متأسفانه آن را هم تقویت می‌کنیم» (مصاحبه آقای علی اصغر پورمحمدی در مجله رادیو، بهمن ۱۳۹۰). لذا با توجه به این شرایط هدف رادیو آمیزه را به شرح زیر می‌توان رقم زد:

اهداف رادیو آمیزه

- جلوگیری از تعدد شیوه‌های حاکم بر مدیریت رسانه در ایران و نشان دادن یک الگوی مطلوب مدیریت رسانه‌ای و
- آمیختن رسالت رسانه‌ای و

برنامه‌سازی یا شهامت، جسارت و بی‌طرفی پایسته»

- نزدیک شدن به تجارب جهانی و عام مدیریت تولید و پخش.

- تجربه آزادی در رسانه‌ای که زیر نظر رهبری است و طبعاً الهام‌بخش، رویه‌ساز، صریح، منصف و جهت‌دهنده به بسیاری از کنش‌ها و واکنش‌های ملی است.

- شکستن مثلث تنگ و محدوده نیاز، علاقه و مصلحت مخاطب که طی سال‌ها بر فضای برنامه‌سازی ما حاکم بوده و ضلع مصلحت مخاطب که این‌روزها به مصلحت شخص مدیر مسئول تبدیل شده است. کوچک کردن این ضلع (نه نادیده گرفتن آن) و افزودن بر اضلاع نیاز و علاقه. مخاطب ولی نعمت رسانه است و به مصلحت‌اندیشی‌های تنگ‌نظرانه در برنامه‌ها واقعی نمی‌گذارد.

- شکستن بسیاری از خطوط فرم‌های متضاد با اندیشه، علم و پراگماتیک رسانه‌ای در جمهوری اسلامی ایران و ایجاد افتخار منطقه‌ای و جهانی برای آن (رجوع به تجربه تلویزیون الجزیره)

- کوچک کردن حوزه‌های نظارت و پردازش متن و غیره و محتوای برنامه‌ها
- پیش از هر چیز و برتر از هر چیز ایجاد حس اعتماد، باورپذیری و احترام در مخاطبان عام و خاص شبکه

- نوکردن زیرساخت‌های رسانه‌ای در کشور همزمان با نوشتن و تغییر دالته ناماشا و افکارعمومی جامعه و پرکردن خلاء عقب‌ماندگی رسانه از مردم

- فراخواندن اندیشه‌های مجرب، آگاه، تحصیل کرده و ارتباط‌گر در کشور برای همکاری با رادیو آمیزه و بهره‌گیری از کار و تلاش یک مجموعه انسانی توانا در تولید برنامه‌ها

- استقلال مدیریت رادیو آمیزه در برنامه‌ریزی تولید و به‌ویژه بخش "بهره‌گیری از توان، دانش، تجربه، کلیه مدیران عالی و متعهد سازمان طی سال‌های پس از انقلاب

- بهره‌گیری از انرژی مشارکتی کلیه نهادها، مردم و مسئولان برای همکاری باشبکه‌ای که صراحت، صداقت و وظیفه‌مداری شعار و شعور کار آن است.

- حضور حسی‌مقدور مستقیم خبرنگاران و خبرگزاران شبکه در محل‌های وقوع رویدادهای مهم کشور و خارج کشور و ارائه رپورتاژهای منظم و منطبق با واقعیت رویداد به مردم.

جهت‌گیری عمومی برنامه‌ها

برنامه‌ها همواره محور دوستی، صلح، مهر و عدالت بنانهاده می‌شود. خیلی به قبل و قال داعشی کشور پرداختن قابل توصیه نیست. جامعه به یک هدایت اندیشگی بیش از همیشه نیازمند است. ما به حیثیت- آفرینی در داخل، منطقه و جهان نیاز داریم. شبکه آمیزه باید سرمشقی برای التزام به منافع ملی و کلان کشور به دست دهد و آموزگار امر اطلاع‌رسانی در کشور باشد.

- رادیو آمیزه باید بتواند به سهمن خوف، خود را در کنار چهره‌هایی قرار دهد که در تلاش صمیمانه برای نواندیشی و اجتهاد علمی و روشن در کشور هستند.

آمیزه را باید حسی‌مقدور از مقوله سیاست‌زدگی و سیاست‌بازی به‌دور داشت. هدف، یک کار رسانه‌ای تاب‌است. هرچند که ملامت‌گران بسیار داشته باشد. یک اجتهاد پویا باید بر کار این رسانه نظارت کند.

هر چند این ترکیبات شاید مانع‌الجمع

به‌نظر برسند، اما شمع اجتماعی می‌گوید مدیریت کلان وسیع‌المنظر فرهنگی سازمان قادر به این امر بوده‌و‌هست.

کارکردها

رادیو آمیزه باید بتواند در زمینه‌های زیر که ما گرفتار بی‌تصمیمی و بن‌بست رسانه‌ای هستیم طرحی نو دراندازد.

- ساختار معلول آگهی‌های بازرگانی (این تذبذب است که در و دیوار شهر پراز آگهی‌های کالا‌های لوکس و خارجی باشد و تلویزیون فقط پودر و صابون ساخت داخل آگهی کند)

- ساختار برنامه‌سازی خنثی و ضدتوسعه‌ای

- تعیین هنجار توسعه بخش، آگاهی-دهنده و فراغتی برای شبکه

- ساختار نقد و انتقاد درست از دولت، جامعه، فرد، نهاد و مسئول

- الزام به مثنی‌اکید بی‌طرفی بایسته و فعال؛ بی‌طرفی بدین معنا نیست که درمورد مسائل جدال‌برانگیز غشی باشد، بلکه باید آنها را بدین سمت هدایت کند که متصفانه با نیندگاه‌های اقبال در عرصه بخش دموکراتیک وارد شود. آراء و عقاید باید به وضوح از واقعیات متمایز شوند. از فرستنده

موجود در جامعه و حرکت به سوی داشتن یک رسانه رقابتی در منطقه

- نگاه به زندگی در این رسانه باید حرکت عمومی اندیشه و عمل را به سوی تقاضای ملی و عدالت جهانی همراه با صلح و اندیشه حضور در جامعه جهانی تسهیل کند.

گسترش شبکه و آینده‌نگری

در صورتی که قادر به کسب تجارب مثبت این مثنی رسانه‌ای در شبکه آمیزه شویم ابتدا باید برای تصمیم این تجربه، برد استانی آن‌را به سراسری سپس توسعه آن- را به ایجاد یک همزاد توانمند تلویزیونی پیش‌بینی کنیم که بتواند با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های مدرن، نیروی انسانی کارآمد و ادغام در سایر رسانه‌ها توانمند مثل اینترنت برای ارسال کلمه و تصویر و داده به سریع‌ترین وجه و باویژده‌ترین شکل مطالب را در اختیار مخاطبان قراردهد.

ارزشیابی

در پایان هر سال گروهی منتخب و توانا به عنوان ارزشیابان خارج از سازمان حرکت یک‌ساله این رسانه را جمع‌بندی و نتایج را برای تصمیم‌گیری در اختیار مدیران سازمان قرار دهند تا از آنها در تعیین سمت و

شبکه آمیزه باید سرمشقی برای التزام به منافع ملی و کلان کشور به دست دهد و آموزگار امر اطلاع‌رسانی در کشور باشد.

سوی حرکت در سال آینده استفاده شود. تلخ این ارزشیابی مبنای تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در کلیه زمینه‌های برنامه‌سازی شبکه خواهد شد.

انتظار می‌رود که فراتر از هر موضع‌گیری تنگ‌نظرانه و محدود جامعه، را به آداب چالش یا یکدیگر و جدایی‌شیب و عدالت عادلانه‌ها در یکی دوساله اخیر در سیما و نیز صدا نمایندگانی اصیل از هر طبقه دعوت می‌شوند و مطالب خود را دربارہ موضوعات مطرح می‌کنند. این توان جدیدی است که قابل گسترش در شبکه آمیزه نیز هست و جای شکرگزاری دارد.

- تجدید حیات پتانسیل‌های رسانه‌ای